Dzisiejszy numer zawiera 10 stron.

REPUBLIKA

ROK II. | ŁODZ, ŚRODA 23 KWIETNIA 1924 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 250.000 | № 111

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49.
TELEFONY: REDAKCJI 27-24, ADMINISTRACJI 22-14.

WYDANIE PORANNE.

GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
RĘKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Najbliżsi spółpracownicy Mussoliniego, którzy wybrani zostali do parlamentu.

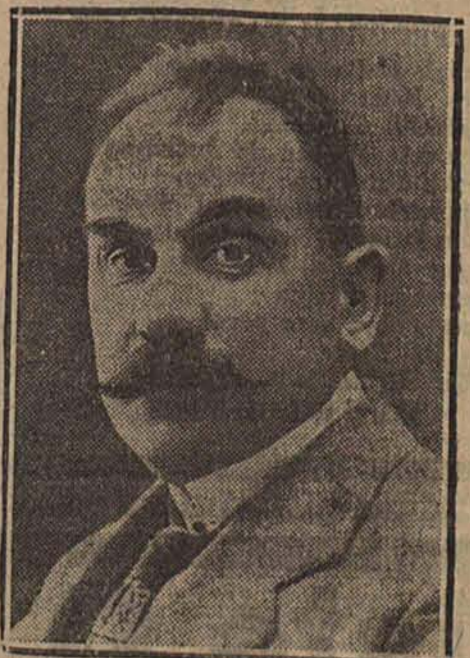
Nowo obrany lord — major Londynu w urzędowym stroju.

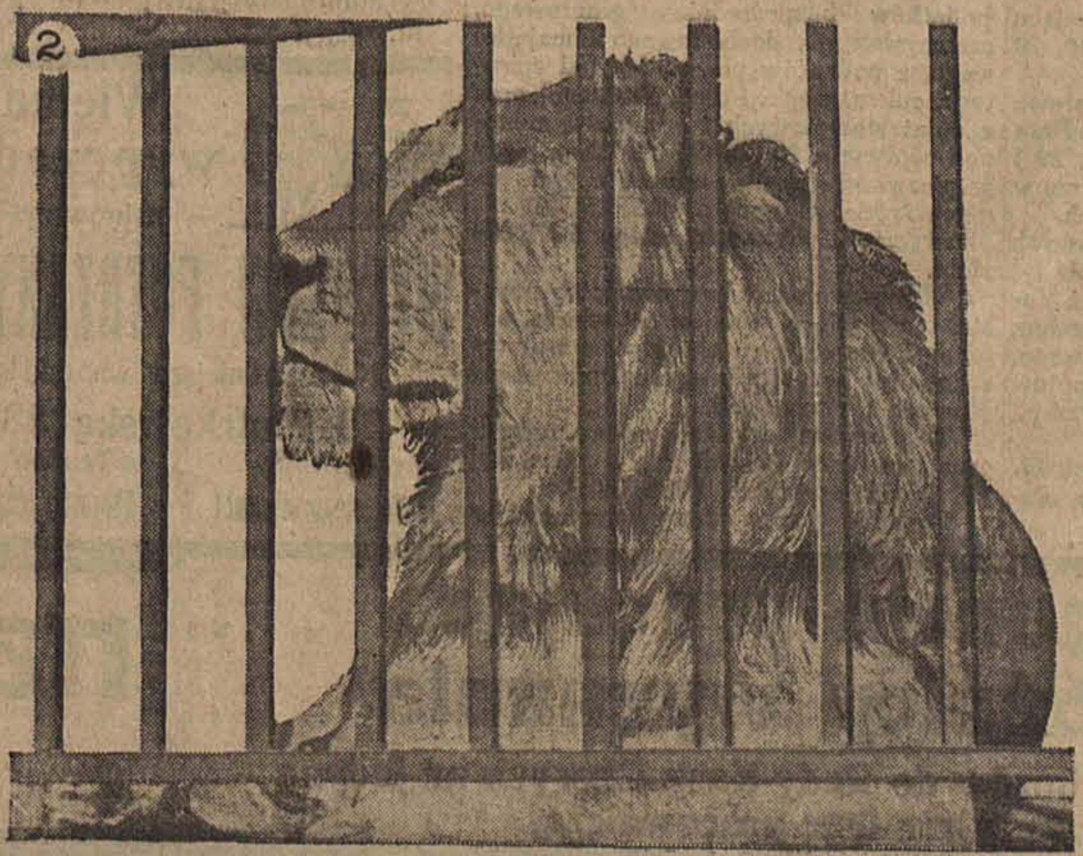
Moda krótkich sukien znów wróciła. Fotografja przedstawia słynną aktorkę paryską Marie Jane w sukni, która jest ostatnim „krzykiem mody“ Paryża.

Król grecki na wygnaniu w towarzystwie żony i przyjaciela mnicha Kaligalisa

Harry Whortley,
genialny architekt angielski, jeden z twórców wystawy panbrytyjskiej.

Lew Jimby, który przed miesiącem rzucił się na aktorów filmowych podczas zdjęć do „Quo Vadis“ pod Rzymem. Jak wiadomo omal nie rozszarpał on wtedy Emila Janningsa.

Rozłam między Francją i Anglją spotęgowany.

Poincarè domaga się, aby wysokość odszkodowań ustaloną została na 26 miljardów marek złotych.

Sprawa reparacji znów utknęła na martwym punkcie.

Londyn, 22 kwietnia.

Polska Agencja Telegraficzna.

Dyplomatyczny sprawozdawca „Daily Telegraph“ w związku z oficjalnym przesłaniem sprawozdania rzeczoznawców rządom państw sprzymierzonych pisze, iż ostatnie ujawnia się coraz więcej rozłam, dzielący Francję i Anglję w sprawie odszkodowań. Premjer francuski wysłał ostatnio notę do państw sprzymierzonych z wyłuszczeniem swego stanowiska w kilku ważnych kwestjach, stojących poza zakresem działania komisji reparacyjnej. Poincare domaga się w tej nocie, aby wysokość odszkodowań ustalona została na 26 miljardów marek złotych, w ten sposób, sprawa utknęła znowu na tym samym punkcie, co za czasu konferencji paryskiej z 1923, lub za czasów konferencji londyńskiej w r. 1922. Korespondent jest zdania, że należy liczyć się z możliwością zastoju w rokowaniach międzysojuszniczych.

ZASTRZEŻENIA FRANCJI.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 22 kwietnia.

„Matin“ potwierdza wiadomość „Timesa' że rząd francuski w liście do komisji reparacyjnej zajął sanowisko w sprawie sprawozdania rzeczoznawców. Odpowiedź ta opublikowana będzie w dniu dzisiejszym. Rząd francuski zaznacza w niej, iż ceni wysoko prace rzeczoznawców i komisji reparacyjnej, zwraca jednak uwagę na tę okoliczność, iż komisja repaaracyjna nie ukończyła jeszcze swych prac. Nie wystarczy bowiem przyjąć sprawozadnie rzeczoznawców i zalecić Niemcom, aby natychmiast wprowadziły odpowiednie ustawy, przewidziane w sprawozdaniu rzeczoznawców, oraz zaproponować rządom aljanckim, aby komisja reparacyjna sama podjęła się trudu, wypracowania dokładnego rozwiązania problemu reparacyjnego, na pod stawie opinji rzeczoznawców. Komisja reparacyjna powinna wskazać rządom sprzymierzonym te kwestje, które nie podlegają jej kompetencji i co do których powinny porozumieć się odnośne rządy.

ODPOWIEDŹ ANGLJI.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 22 kwietnia.

Havas dowiaduje się, że rząd angielski przyśle we czwartek komisji odszkodowań odpowiedź w sprawie stanowiska rządu w kwestji sprawozdania rzeczoznawców. W kołach kompetentnych uważają, że po przyjęciu sposobu szybkiego wprowadzenia w życie sprawozdania rzeczoznawców, sojusznicy będą się mogli zająć innymi kwestjami, wobec tego, że sprawa ustalenia ogólnej sumy odszkodowań, oraz problemu bezpieczeństwa ma być rozpatrywana później.

ROKOWANIA ANGIELSKO - NIEMIECKIE.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 22 kwietnia.

„Chicago Tribune“ dowiaduje się, że między Niemcami a Anglją rozpoczęły się rokowania, mające na celu osiągnięcie jasnej interpretacji, sprawozdania rzeczoznawców, na którą zgodziły się wszystkie państwa.

ZJAZD PREMJERÓW PO WYBORACH FRANCUSKICH.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 22 kwietnia.

Poincare i Barthou odbyli naradę, przyczem stwierdzono, najzupełniejszą zgodność poglądów na sparwy procedury, przez zastosowanie której komisja odszkodowań ma wprowadzić w życie postanowienia zawarte w sprawozdaniu rzeczoznawców.

Międzysojusznicza konferencja, albo zebranie premjerów dla naradzenia się w sprawach związanych ze sprawozdaniem rzeczoznawców, odbędzie się prawdopodobnie dopiero po wyborach we Francji.

NAPRĘŻENIE SYTUACJI WOBEC ZAPOWIEDZIANYCH WYBORÓW.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 22 kwietnia.

Sprawozdanie ekspertów zostało doręczone rządom zainteresowanym w drodze oficjalnej. W ten sposób odpowiedzialność za dalszy rozwój sprawy odszkodowań przenosi się od komisji reparacyjnej do mocarstw głównych. W sprawie tej w czasie świąt ubiegłych zabierał głos premjer angielski Mac Donald i powiedział między innymi, że sprawozdanie rzeczoznawców otwiera Europie drogę do uregulowania stosunków międzynarodowych przez zrealizowanie programu, zawartego w sprawozdaniu, Europa osiągnie spokój i bezpieczeństwo. Rozumie się, powiedział premjer, że w ustalaniu tego programu zajdą nowe powikłania niepożądane, spowodowane głównie naprężeniem sytuacji, wobec zapowiedzianych na maj wyborów w Niemczech i we Francji. Jednakże stanowisko jakie wobec sprawozdania ekspertów zajęły rządy mocarstw głównych, jest dla sprawy bardzo przychylnem.

„DAILY MAIL“ PRZECIWKO USTĘPSTWOM DLA NIEMIEC.

Polska Agencja Telegraficzna.

„Daily Mail“ nawiązując do przemówienia Mac Donalda, wygłosozonego w Yorku, w którym premjer angielski domaga się okazania Niemcom zaufania, zaznacza, iż jest rzeczą niemożliwą uwierzenie w dobrą wolę Niemiec. Dwa miljony żołnierzy francuskich i angielskich przypłaciło życiem zbytnią łatwowierność pod tym względem. Dziennik przypomina dalej, wykrętne manewry jakich dopuszczali się Niemcy, od cazsu podpisania traktatu pokojowego dla uchylenia się od zobowiązań reparacyjnych. Dziennik dziwi się naiwności mężów stanu, którzy mimo tak drogo okupionego doświadczenia, udzielają moralnego kredytu byłym nieprzyjacielom.

MAC DONALD PRZECIWKO EKSPANSJI PRZEMYSŁOWEJ NIEMIEC.

Agencja Wschodnia.

Londyn, 22 kwietnia.

W mowie Mac Donalda największą uwagę zwraca ustęp, przeciwko ekspansji przemysłowej Niemiec. Mac Donald powiada, że największym niebezpieczeństwem, które grozi Europie ze strony Niemiec jest nie tyle niebezpieczeństwo militarne ile przemysłowe. Znieść 8-godzinny dzień pracy, jest rzeczą niepodobną. Robotnicy angielscy zarabiający 2 do 4 funt. szterl. tygodniowo nie będą mogli konkurować z robotnikami niemieckimi pracującymi 10 godz. dziennie i zarabiającymi 30 do 40 szylingów. Stąd płynie wielkie niebezpieczeństwo dla pokoju i obowiązku utrzymania równowagi w Europie.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

ODZNACZENIE PREMJERA GRABSKIEGO.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje:

Jak się dowiaduję na życzenie pana prezydenta Rzeczypospolitej premjer Grabski zostanie odznaczony orderem orła Białego pierwszej klasy za przeprowadzenie sanacji skarbu.

AUTONOMJA DLA MAŁOPOLSKI WSCHODNIEJ.

Lwowski kor. „Republiki“ telefonuje:

Jak się dowiaduję bawi tutaj poseł Thugutt, który odbył cały szereg konferencji z działaczami tutejszemi w sprawie autonomji dla Małopolski Wschodniej.

TYCZASOWY PAPIEROWY BILON ZŁOTOWY.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje:

Jak już donosiliśmy do czasu wybicia dostatecznej ilości bilonu wypuszczone będą prowizorycznie na przeciąg kilku miesięcy bilety zdawkowe, opiewające na 1 złoty, oraz na grosze: 1, 5, 10, 20 i 50.

Jako bilety zdawkowe jednozłotowe użyte będą banknoty dostarczone z Francji. Bilety zdawkowe wartości 10, 20 i 50 groszy wykonane zostaną specjalnie w państwowych zakładach graficznych.

Natomiast do biletów zdawkowych jedno i pięcio groszowych, które będą tylko krótki czas w obiegu, ponieważ dostarczona będzie wcześniej potrzebna ilość tego rodzaju bilonu metalowego, użyte będą części (wycięte) banknotów wartości 500 tysięcy i 10 miljonów mkp., zaopatrzone w odpowiedni napis.

Szczegółowy opis wypuszczonych biletów zdawkowych podany będzie niebawem.

PIERWSZY TRANSPORT BILONU.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje:

W wielką sobotę nadszedł do Warszawy z pod Wiednia pierwszy transport bilonu 50-cio i 20-to groszowy, wykonany z czystego niklu. Wartość tego transportu stanowi około 9 miljonów złotych Dalsze transporty przybywać będą w ciągu 4-ch najbliższych miesięcy w odstępach 4-tygodniowych. 50-cio groszówki mają 23 mm. średnicy i ważą po 5 gramów, 20-to groszówki — 200 mm. i ważą 3 gramy.

WPŁYWY Z DANIN I MONOPOLU.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje:

Tymczasowe zestawienie wpływu do kas skarbowych ważniejszych danin i monopoli państwowych w pierwszej dekadzie kwietnia r. b. wskazuje w dalszym ciągu na pomyślny wzrost wpływów do skarbu państwa.

W pierwszej dekadzie z główniejszych podatków bezpośrednich gruntowego, przemysłowego, dochodowego i majątkowego, z podatków pośrednich (od spirytusu, cukru, węgla i oleju skalnego) oraz z opłat stemplowych i z zysków monopoli wpłynęło 25.126.495 zł. 73 gr., gdy w pierwszej dekadzie marca z tych samych źródeł osiągnięto 18.359.347,67 zł., pierwszej zaś dekadzie lutego 5.779.074 złote.

Wpływ z podatków pośrednich pozostał mniej więcej w tej samej mierze, natomiast wydatnie zwiększyły się wpływy z podatku bezpośredniego, z opłat stemplowych i z monopoli.

W pierwszej dekadzie marca podatki gruntowe dały 143.985 zł., w pierwszej zaś dekadzie kwietnia 1.736.422 zł.

Podatek przemysłowy przyniósł w pierwszej dekadzie marca 1.067.385 zł., w pierwszej zaś dekadzie kwietnia 2.143.100 zł.

Z podatku majątkowego otrzymano w pierwszej dekadzie kwietnia 10.904.277 zł., gdy w pierwszej dekadzie marca — 8.497.061 zł.

Opłaty stemplowe zwiększyły się z 1.739.067 zł. w pierwszej dekadzie marca do 2.460.606 zł. w pierwszej dekadzie kwietnia.

Wreszcie z pomiędzy monopoli największy zysk w ciągu pierwszej dekady kwietnia dał monopol tytoniowy — 3.120.286 zł., gdy w pierwszej dekadzie marca wpływ z tego źródła stanowił 2.006.684 zł.

Nr. 111 **REPUBLIKA** 23 kwietnia 1924

Nowa era włoskiego faszyzmu.

Co myśli po ostatnich wyborach b. prezydent ministrów p. Orlando, popierający obecnie gabinet Mussoliniego.

(Wywiad specjalny „Republiki").

Palermo, w kwietniu.

Wybory do parlamentu włoskiego są już zakończone i rezultat znany całemu światu. Faszyści otrzymali 63 procent głosów i zgodnie z prawem mają 75 proc. mandatów. W północnych i środkowych Włoszech, w Wenecji, Lombardji, Piemoncie, Toskanji, Emilji, Rzymie — niemal nie istniała nawet propaganda przedwyborcza opozycji. Stronnictwo republikańskie np. zrzekło się jej oficjalnie. Na południu w Neapolu, Kalabrji i na Sycylji — znajduje się centrum antyfaszystowskie i zgłoszono cały szereg list konkurencyjnych w stosunku do „listone" — wielkiej listy narodowej faszystów. I tu jednak, w Palermo, Messynie, Katanji i Syrakuzach faszyzm rozpanoszył się kolosalnie i nawet obcy czuje z dnia na dzień powiększającą się jego działalność w społeczeństwie i w prasie. Przyczynia się do tego znacznie szczególna polityka gabinetu, silnie akcentująca interesy lokalne południa (rozbudowa portów, nowych linji kolejowych), szos, mostów i t. d.) oraz wciągnięcie do pracy partyjnej przedwyborczej całego szeregu wybitnych polityków południa, w pierwszym zaś rzędzie posła De Nicola z Neapolu, byłego przewodniczącego (marszałka) parlamentu (w ostatniej chwili zrzekł się mandatu) oraz Wiktora Emanuela Orlando z Messyny (Sycylji), b. premjera, człowieka nadzwyczaj popularnego, jednego z najlepszych dzisiaj we Włoszech, znawców polityki międzynarodowej.

Korzystając z pobytu p. Orlando w Palermo, gdzie znajdował się w celach agitacji, miałem możność rozmawiania z nim na temat koncepcji politycznych faszyzmu.

— Faszyzm i Mussolini oceniany jest zagranicą nader błędnie — mówił p. Orlando — ponieważ stosuje się doń dawne przedwojenne jeszcze kategorje myślenia. W latach rządzącego absolutyzmu lub monarchizmu konstytucyjnego oktrojowenego, postępem nazywało się wszystko to, co zmierzało do powiększenia praw człowieka i ludu w stosunku do państwa, reakcją zaś te czynniki, które szły w kierunku odwrotnym. Z punktu widzenia terminologji znów socjalistycznej — postęp był identyfikowany ze zdobyczami klas pracujących, reakcja — z organizacją pań stwową, zdążającą do wzmożenia potęgi kapitału. Po wojnie, która gruntownie zmieniła w świecie poglądy polityczne, socjalne, a nawet kulturalne, kryterje oceny są zgoła inne. Widzimy np.: że Rosja sowiecka, gdzie panuje dyktatura proletarjatu stara się nawrócić na drogę spotęgowania kapitalizmu, rozumiejąc, iż rozwój państwa spółczesnego nie może prze skoczyć nagle całej epoki, której Rosja faktycznie nie przebyła. Podobnie i faszyzm we Włoszech jest koniecznym okresem politycznym, dążącym do zbudowania silnej gospodarczo, finansowo, politycznie i kulturalnie Italji, przyczy posługuje się on środkami zarówno rewolucyjnymi, jak i ewolucyjnymi. Rewolucyjność okresu ,z którego obecnie Włochy wychodzą polegała przedewszystkim na sposobie zdobycia władzy przez faszyzm, a mianowicie przez znany marsz faszystów na Rzym oraz objęcie rządów przez Mussoliniego. Obecnie, szczególnie po wyborach wychodzimy na szerokie tory legalności, gdyż faszyści w parlamencie mają większość dwu trzecich głosów i każdy projekt prawo, przez rząd wnoszony, będzie legalnie głosowany i uchwalany. Z punktu widzenia prawa konstytucyjnego nic absolutnie nie da się Mussoliniemu zarzucić.

— Jaki jest stosunek faszyzmu do innych partji i odwrotnie?

— Normalny w tym znaczeniu, że faszyzm posiada zwolenników wśród innych partji, a również i zdecydowanych przeciwników. Przedewszystkiem za rządem Mussoliniego opowiedziała się część dawnych liberałów z Salandrą i Orlandim. Giolitti — liberał — stanowi opozycję, która dziś nazywa się lewą, liczy jednak, jako klub parlamentarny zaledwo 3 członków. W bezwzględnej opozycji, zdążającej do obalenia rządu faszystowskiego, pozostają: „popolari" — katolicka partja ludowa (39 mandatów), socjaliści i komuniści, liczący razem 65 mandatów, republikanie (7 mandatów) oraz mniejszości narodowe — słowianie i niemcy (4 mandaty). Pozatym demokraci. konstytucjonaliści, lewi liberałowie, chłop ii partja sardyńska — gotowi są poprzeć gabinet pod pewnemi warunkami iwydaje się, że w praktycznym życiu państwowym stronnictwa te będą mogły spółpracować z rządem.

— Jakie będą obecne pierwsze kroki prawodawcze i polityczne nowego parlamentu?

— Co do prawodawstwa, to mamy do zbadania i uchwalenia cały szereg projektów z zakresu ustawodawstwa socjalnego i finansowego. Zdaje się, że projekty te nie nastręczą żadnych kwestji wątpliwych. W zakresie politycznym rząd będzie miał prawdopodobnie szereg interpelacji, dotyczących wyborów, głównym zaś tematem debatów będą sprawy polityki zagranicznej. Expose Mussoliniego będzie obejmowało pogląd jego na ogólną sytuację europejską oraz szczególne obecnie położenie Włoch w konstelacji politycznej świata. W każdym razie nasze życie parlamentarne zapowiada się nader ciekawie i zainteresuje całą opinję publiczną Europy.

O.

Listy berlińskie.

—o—

Stinnes -- drapacz niemieckiego nieba.

(Korespondencja własna „Republiki").

Berlin, w kwietniu.

Zgon Stinnesa w chwili obecnej porównać można, jeśli chodzi o niemieckie życie gospodarcze, z upadkiem dynastji lub krachem państwowym w życiu politycznym: było to nagłe przerwanie równowagi i ciągłości, połączone z koniecznością odbudowy nowego systemu. Podczas gdy skład polityczny Rzeszy niemieckiej, mimo przegranej wojny i przeżytej rewolucji nie został gruntownie zmieniony, strona gospodarcza poddana została przemianie kompletnej. Wielki proces koncentracji kapitałów, zapoczątkowany już przed wojną, wprowadził na arenę życia niemieckiego cały szereg czynników, które pod pewnym względem porównać można z konstelacją poszczególnych państw w ramach Rzeszy. Są to olbrzymie organizmy gospodarcze, wyposażone, podobnie jak państwa, we własne prerogatywy, sfery działalności, a nawet dynastję prowadzą wojny i zawierają pokój, mają swoją politykę wewnętrzną i zagraniczną, wywierają nacisk na siebie wzajemnie i na rządy państw.

W tej wielkiej „republice kapitałów" Stinnes reprezentował to samo stanowisko, jakie było udziałem Prus w zjednoczonych Niemczech. Był on największy i najpotężniejszy, był, że tak powiem — stolicą gospodarczych potęg niemieckich. słońcem, dokoła którego wirowały pomniejsze planety.

Bodaj, że ten planetarny system trustów jest najciekawszą w Niemczech rzeczą, jaka zdarzyła się od abdykacji Wilhelma aż po proces Hittlera. Jedyna kreacja pozytywna niemieckiego ducha powojennego, słabego i zmizerowanego, jałowego, nieinteligentnego, zdenerwowanego, gwałtownego, nie tego, który urodził Kanta, Goethego, Fichtego, Beethovena, Szyllera, Marksa, ale tego, który płodzi Hittlerów, Ludendorffów, Rewentlowów i Noskich. Śmiało można powiedzieć, że genjuszem Niemiec wojennych i powojennych był Stinnes i pomniejsze kreacje królów gospodarczych. Ilu jest ich jeszcze dzisiaj? Dokładnie zliczyć ich nie można, ale to pewne, że liczba ta przekracza trzydzieści. A dokoła tych wielkich trustów oscylują małe i mniejsze i całe miasto niemieckie rozpadło się na samodzielne gmachy aniliny, żelaza, węgla, wyrobów włóknistych, celulozy, kartofli, okrętów transatlantyckich, elektryczności, papieru i drzewa. Naturalnie, ponad wszystkie domy wystrzeliły, jak drapacze nieba: żelazo i węgiel, podstawy całej spółczesnej produkcji. Stworzono nową architekturę budowli gospodarczych i nowe słownictwo techniczne: Bau, Aufbau, Horizontalbau, vertikales, Aufbauprinzip, wzorowane na słownictwie statyki budowlanej. Najbardziej ciekawym pierwiastkiem tego nowego świata gospodarczego jest t. zw. konstrukcja pionowa. Oznacza ona dążność do zjednoczenia w jednym organizmie ekonomicznym możliwie największej ilości gałęzi wytwórczości, a dotyczy szczególnie metalurgji i węgla. Przykładem może być następująca kombinacja: podstawą trustu są posiadane kopalnie węgla i rudy żelazne. Nie sprzedają one swych surowców, ale zakładają huty żelazne i wytwarzają stal; dalej: tworzą fabryki narzędzi i maszyn, rozwijają własny aparat handlowy, a później transportowy, stąd przerzucają się na inne gałęzie wytwórczości, wyrabiając maszyny np.: papiernicze, zakładają własne papiernie, szukając zbytu dla papieru fundują własne dzienniki itd. itd. bez końca.

W ten sposób tworzy się olbrzymi splot interesów, kolosalna koalicja kapitału, spekulacji i pracy. Koncern wprowadza racjonalne zużytkowanie surowca, zmniejszenie kosztów administracji i produkcji, możność czynienia niezwykłych wynalazków, wreszcie, usuwa konkurencję. Konstrukcja ta w spółczesnym słownictwie ekonomicznym nazwywa się pionową, jest wytworem niemieckim i różni się zasadniczo od trustów amerykańskich, których zasadą jest: łączyć węgiel z węglem, żelazo z żelazem, naftę z naftą, na podstawach czysto finansowych. Trusty amerykańskie są poziome, jednostronne i nie dają twórcom swym tej mocy politycznej, jaką posiadają koncerny niemieckie, sięgające korzeniami swemi do wszystkich dziedzin życia państwowego. W Ameryce trusty tworzą jedynie politykę cen, w Niemczech — politykę pracy, dążąc do wysokiego ulepszania jakości towarów i do wszechstronności wytwórczej. Finanse nie są tu podstawą organizacji, ale dopiero wieńczą całą budowlę koncernu. W Ameryce trust jest nieomal absolutną monarchją przemysłową, gdyż w większości wypadków podlega woli jednego magnata, w Niemczech jest to raczej demokratyczna organizacja, gdyż każda branża rządzi się samodzielnie. Przykładem klasycznym jest tu koncern Kruppa, rządzony przez radę samodzielnych dyrektorów pod przewodnictwem głowy rodziny Kruppów. Statuty nie dają Kruppowi nawet prawo dodatkowego głosu w radzie.

Ponad głowy wszystkich koncernów wyrósł Stinnes, w pełnej jednak mierze rządził się ich prawami. Mówiono często, że Stinnes jest zjawiskiem amerykańskim. Był amerykaninem tylko co do rozmiarów, z ducha szedł drogami europejskiemi. Kierował sferą interesów, obejmujących przeszło 10 miljardów dolarów, a więc sumą, równającą się budżetom państwowym, ale nie kazał nazywać się królem, nie fotografował się przy „golfie" i nie kupował bezcennych obrazów, na których się nie znał.

H. Z.

Wystawa imperjum brytyjskiego.

Dziś, dnia 23 kwietnia, o godz. 10 m. 30 rano nastąpi otwarcie wystawy imperjum brytańskiego przez króla Jerzego, którego mowa inauguracyjna podana zostanie radjotelefonem wprost z wystawy.

Wystawa imperjum brytańskiego będzie największą wystawą, jaką dotychczas urządzono; wykaże ona światu wytwórczość wszystkich części imperjum.

Niebywałą rzeczą w historji esperanta i radjotelegrafji będzie nadanie tego samego dnia o godz. 10.30 po poł. (22.30) z londyńskiej radio-stacji (2.10—365 metrów) oraz ze wszystkich innych stacji angielskich jednocześnie mowy króla Jerzego w tłómaczeniu esperanckim. Mówić będzie p. H. A. Epton, sekretarz hon. międzynarodowego związku radjotelegraficznego.

Esperantyści zagraniczni, posiadający radjo-aparaty, organizują zebrania dla wysłuchania tei mowy, która słuchaczom, nieznającym esperanta, będzie tłómaczona na język narodowy.

W środę, dnia 7 maja, o godz. 6.45 po poł. (18.45) z radjo-stacji w Londynie (2.10) mówić będzie p. C. H. Edmonds, redaktor „International Language" i sekretarz hon. Brytańskiego związku esperantystów na temat: „Radjo-telefonja — stan obecny oraz widoki na przyszłość". Będzie on mówił, między innymi, o pracy Brytańskiego tow. radjo-telegraficznego i o przyszłym rozwoju radjotelefonji.

Godziny, wyżej wymienione, podane są podług brytańskiego czasu letniego t. j. o godzinę wcześniej od Greenwich Mean Time.

Uwaga: Wszyscy, którzy słuchać będą powyższych przemówień, proszeni są o natychmiastowe zakomunikowanie, jak mowy te zostały przez nich słyszane. Wystarczy pocztówka pod adresem: B. B. C., 2 Savoy Hill, London, Anglia.

Zjazd naczelnej rady faszystów.

Nowe dyrektywy oraz reorganizacja partji Mussoliniego.

Rzym, 22 kwietnia.
Polska Agencja Telegraficzna.

Dziś rozpoczęły się narady naczelnej rady faszystów, na której uchwalone zostały nowe dyrektywy dla partji, oraz zasady reorganizacji, mającej przy pomocy energicznych środków zapewnić wewnętrzną karność w partji. Salandra oraz jego polityczni przyjaciele utworzyli grupę sprzyjającą rządowi. Dawni członkowie partji „Popolari" utworzyli grupę katolicko - narodową. Sześciu demokratów dyssydentów przyłączyło się do grupy parlamentarnej faszystów.

MUSSOLINI NA KAPITOLU.

Rzym, 22 kwietnia.

Wczoraj przy pięknej pogodzie, odbyły się tu uroczystości święta pracy, połączone z obchodem 2678 rocznicy założenia Rzymu.

Na Kapitolu, w otoczeniu olbrzymiego tłumu, Mussoliniemu został nadany tytuł honorowego obywatela Rzymu.

W dziękczynnem przemówieniu Mussolini wyraził przekonanie, że „wieczne miasto" niebawem wejdzie w okres wielkiej pomyślności i stanie się znowu ośrodkiem świata.

ŚWIĘTA MAJOWEGO NIE BĘDZIE.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 22 kwietnia.

Wobec tego, że święto robotnicze obchodzone było w uroczysty sposób w dniu wczorajszym, dnia 1 maja praca nie zostanie przerwaną.

SYN W OBRONIE OJCA.

Rzym, 22 kwietnia.

Syn Nittiego napadł w Neapolu na redaktora dziennika „Mezzo Giorno" za artykuł wymierzony przeciwko Nittiemu i zadał mu ranę w oko. Sprawcę zamachu aresztowano.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES SOCJOLOGICZNY W RZYMIE.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 22 kwietnia.

Dziś otwarto tutaj międzynarodowy kongres socjologiczny. Reprezentant uniwersytetu poznańskiego wygłosił przemówienie powitalne o wspólności losów Włoch i Polski, oraz o idei pokoju powszechnego. Profesor Kozłowski wybrany został do komisji dla socjologji ogólnej. Wśród delegatów przeważają delegaci południowej Ameryki.

MŁODZIEŻ POLSKA U PAPIEŻA.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 22 kwietnia.

Ojciec święty przyjął w obecności posła Skrzyńskiego pielgrzymkę studentów uniwersytetu i uczenic gimnazjalnych z Poznania i Lwowa na audjencji tronowej, wygłaszając dłuższe przemówienie, w którem wyraził między innemi życzenie, by miasta Lwów i Poznań zjednoczone w granicach państwa polskiego były wyrazem jedności i łączności wszystkich obywateli polskich.

Prez. Coolidge o odbudowie Europy.

Pomoc dla Niemiec i umożliwienie im spłaty odszkodowań.

Nowy Jork, 22 kwietnia.
Polska Agencja Telegraficzna.

Prezydent Coolidge, przemawiając na bankiecie, wydanym przez Associatet Press i America oświadczył miedzy innemi, że po ostatecznym uregulowaniu sprawy odszkodowań nie omieszka wystąpić z inicjatywą zwołania konferencji w sprawie ograniczenia zbrojeń. Zaufanie, mówił prezydent którym obdarzona jest Ameryka, usprawiedliwia podniesienie inicjatywy. Sprawozdanie Davesa, zdaniem prezydenta, uważane będzie niewątpliwie za podstawę do opracowania całego programu odszkodowań, który mógłby doprowadzić do odbudowy Niemiec i umożliwić im spłacenie odszkodowania. Amerykański kapitał prywatny, zaznaczył prezydent, weźmie udział w pożyczce dla Niemiec.

Kończąc przemówienie, prezydent dał wyraz nadziei, iż skoro przywrócone zostaną w Europie normalne stosunki, ożywi się handel amerykański, a przedewszystkiem handel produktów rolnych. W przemówieniu tem, prezydent poruszył również sprawę międzynarodowego trybunału sprawiedliwości, przyczem wypowiedział się, jako zdeklarowany zwolennik tej instytucji.

Bliższa spółpraca liberałów z Partją pracy.

Lloyd George przeciwko dotychczasowym tarciom między obu stronnictwami.

Londyn, 22 kwietnia.
Polska Agencja Telegraficzna.

Lloyd George przemawiając dzisiaj na zebraniu stronnictwa liberałów zaprotestował przeciwko taktyce, jaką rząd Labour Party stosuje wobec liberałów. Lloyd George zapytał czy nie byłoby raczej możliwem, wytworzenie lepszych warunków współpracy obu stronnictw. Liberałowie, mówił Lloyd George uczynili krok bardzo poważny, umacniając w styczniu b. r. rząd socjalistyczny. Wówczas stronnictwo liberałów, mając na względzie dobro kraju, udzieliło pomocy Labour Party, otrzymując przyrzeczenie, taktyki fair play. Lloyd George przypomniał, że gdy liberałowie głosowali za rządem socjalistycznym, wówczas gdy rząd występował z projektami, mającymi na celu dobro obywateli, to spotykali się z wrogiem stanowiskiem gabinetu, zarówno w parlamencie, jak i poza nim. Mówca zwrócił się z apelem do rządu, o wzięcie pod uwagę tego stanu rzeczy i przypomniał, że oba stronnictwa reprezentują 9 miljonów głosów, i że wspólnym ich celem jest taki program, któryby stworzył lepsze warunki bytu dla współobywateli. Wspólnie oba stronnicwa stanowią blok niepokonany, a będąc w rozdźwięku nie stan. poważnej siły. Dlaczegożby więc, zapytuje Lloyd George, współpraca, oparta na zasadach honoru i sumienia nie miała być możliwą.

Zgon Eleonory Duse.

Londyn, 22 kwietnia.

W drodze powrotnej z Ameryki Północnej zmarła na grypę i zapalenie płuc znana włoska artystka darmatyczna Eleonora Duse. Z pochodzenia Wenecjanka karjerę sceniczną rozpoczęła od ról wesołych, wsławiła się zaś jako genjalna wykonawczyni ról w dramatach ibsenow skich. Była ona przyjaciółką Gabrjela d'Annuzia, który przyjaźń tę uwiecznił w swej powieści „Ogień".

***

Eleonora Duse, z właściwego nazwis ka swego: Eleonora Chochi liczyła w chwili śmierci lat 64. Urodziła się bowiem dnia 3 października 1859. Wstąpiła na scenę bardzo wcześnie i już w 20-tu latach uważana była za genjalną aktorkę najpierw we Włoszech a później w świecie całym, Eleonora Duse uważana była za rywalkę co do sławy niedawno zmarłej także znakomitej tragiczki francuskiej Sary Bernhart. Jednakże w istocie była raczej jej przeciwieństwem. Podczas gdy bowiem Sara Bernhardt miała ten system, gry że rolę swoją całemi długiemi scenami poprostu bagatelizowała, dbając tylko o piękny wygląd i dźwięk wspaniałego głosu, a tylko w decydujących chwilach wybuchała wspaniałemi fejewerkami talentu, Eleonora Duse opracowywała dokładnie swoją rolę, bez uwagi na zewnętrzny efekt, do tego stopnia, że np. potrafiła garć na akt siedząc nieruchomo w fotelu i tyłem odwrócona do publiczności, którą jednakże porywa ła głębokiem wniknięciem w istotę granego dzieła. Natomiast w życiu Eleonory Duse było wiele tego, co się nazywa kabotyństwem. I tak np. wymagała ustawicznych i poprostu królewskich hołdów. Raz dajmy na to zerwała gościnne występy w pewnem mieście dlatego, że schodów i kurytarzy do jej loży nie wyściełano czerwonem suknem. Eleonora Duse była we Włoszech poprostu uwielbiana a gondoljerzy obwożący zwiedzających cudzoziemców po Canale Grande w Wenecji nie omieszkali nigdy wskazywać im jednego z historycznych pałaców, który należał do Eleonory Duse. Po jej śmierci i po śmierci Sary Bernhardt niema w świecie dziś aktorki, którabv mogła dosięgać ich miary.

—XX—

Ś. p. Edmund Gasiński

W lecznicy dr. Dydyńskiego w Warszawie zmarł w nocy na niedzielę słynny artysta Edmund Gasiński. Poprzednia wiadomość o jego śmierci, podana przez dzienniki, była przedwczesna, spowodowała ją wieść o sparaliżowaniu artysty.

Ś. p. Edmund Gasiński, jeden z najznakomitszych artystów sceny warszawskiej, ulubieńcem był publiczności. Słynął z humoru i wyrwy. Dłuższy czas występował w operetce. Zaczynał od tańca i śpiewu, przeszedł wszystkie szczeble farsy, skończył na partjach komedjowych. Długi czas pracował na scenach prowincjonalnych m. in. w Łodzi.

Urodzony w Kielcach 1862 r. Właściwe jego nazwisko było Eubich. Był synem przemysłowca i kupca. Zgnęła go około r. 1882 scena, na której dawał wówczas przedstawienia Puchniewski.

Zostawił po sobie imię dobrego, kochającego sztukę artysty.

Dlaczego podwyższono podatek od uposażeń.

Warsz. kor. „Republiki" telefonuje:

W „Dzienniku Ustaw" ogłoszone zostało rozporządzenie prezydenta Rzeczy pospolitej w przedmiocie podwyższenia podatku dochodowego od uposażeń służbowych, które obowiązywać ma od dnia 1 maja do końca roku bieżącego. Podwyższenie podatku następuje przez odpowiednie podniesienie stopy procentowej, miarodajnej do obliczenia podatku wedle skali, regulowanej — jak dotychczas — co miesiąc.

Motywem do podwyższenia podatku od uposażeń jest konieczność między innemi powiększenia kredytu na utrzymanie publicznych szkół powszechnych, które wedle projektu poprzedniego rządu miały przejść na samorządy. upoważnienie do ogólnego opodatkowania na ten cel preliminarz ministerstwa oświecenia. Dlatego obok podwyższenia podatku gruntowego i przemysłowego podwyższony zostaje również podatek od uposażeń. Nadto podwyższenie podatku wywołane jes potrzebą znalezienia odpowiednich funduszów w związku z wykonaniem wniesionego do Sejmu projektu ustawy o ubezpieczeniu od bezrobocia stanowi bowiem jest rzeczą, aby pomoc dla bezrobotnych nieśli między innymi ci, którzy posiadają prace.

Dnia 22 bm. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach

B. P.

MICHAŁ PRUSSAK

przemysłowiec i obywatel m. Łodzi, przeżywszy lat 63.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z Domu Żałoby przy ul. Zachodniej 67 na cmentarz starozakonnych odbędzie się dziś, w środę, dn. 23 b m. o godz. 3-ej po poł., o czem zawiadamiają pogrążeni w nieutulonym żalu

Żona, dzieci i rodzina.

Uprasza się o nieskładanie kondolencji.

Dnia 22 b. m. rozstał się z tym światem nasz nieodżałowany senjor-szef

B. P.

MICHAŁ PRUSSAK

W zmarłym straciliśmy energicznego kierownika, światłego doradcę i szczerego przyjaciela.

Niechaj Mu ziemia lekką będzie

Przemysł wełniany

A. PRUSSAK.

2939

W Łodzi odbędą się wyścigi.

Magistrat nawet wie już, jakim je obłoży podatkiem.

Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej w dniu 10 bm. przyjęty został w trzeciem czytaniu statut o podatku miejskim od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

Podatek wynosi 1) 10 proc. od opłaty za wejście na operę, przedstawienia dramatyczne (z wyjątkiem farsy), na koncerty, niepołączone z innemi atrakcjami, do muzeów i na wystawy, odczyty, ślizgawki, na których przygrywa muzyka, na zabawy ogrodowe, zawody i popisy sportowe, o ile nie są one połączone z innemi atrakcjami; 2) 30 procent od opłaty za wejście na farsę i operetkę; 3) 50 procent od opłaty za wejście do cyrku na szopki artyśtyczne, na zabawy taneczne, na przedstawienia sceniczne, nieobjęte wyżej wymienionemi punktami na przedstawienia kinematograficzne filmów wyłącznie produkcji krajowej, na wyścigi konne i samochodowe; 4) 75 proc. od opłaty za wejście do teatrów variete i kabaretów, do kinematografów, na walki zapaśnicze, na wyścigi konne, połączone z grą lub zakładami; 5) 100 proc. od opłaty za wejście na maskarady i bale, do kabaretów nocnych, na dancingi.

Od podatku wolne są: 1) odczyty i pokazy świetlne, mające cele naukowe, o ile nie posiadają charakteru przedsiębiorstwa zarobkowego; 2) muzea i wystawy, nieposiadające charakteru zarobkowego; 3) opisy szkolne i zabawy, przedstawienia i koncerty, urządzane w budynkach szkolnych, jeżeli jako wykonawczy występują uczniowie szkół; 4) przedstawienia teatralne i koncerty, urządzenia dla młodzieży specjalnie w celach pedagogicznych; 5) akademje uroczyste, urządzane przez instytucje kulturalno - oświatowe; 6) ślizgowki, o ile na nich nie przygrywa muzyka; 7) bilety bezpłatne.

Restauracje, cukiernie i t. p. zakłady, w których odbywają się widowiska sceniczne lub świetlne albo też produkcje muzyczne podlegają opłacie podatku ryczałtowego do 20 fr. zł. dziennie, jeżeli zaś są czynne po godz. 1 w nocy — do wysokości 40 fr. zł. dziennie.

Prawo i życie.

Nowoczesny alchemik przed sądem.

6 września 1923 roku Antoni Walewski udał się na ulicę Nowomiejską, celem kupna sztuczki białego towaru.

Przed domem nr. 22 został on zaczepiony przez nieznanego mu osobnika który zaproponował mu kupno sztuczki płótna.

Po zgodzeniu się na cenę Walewski wyjął pieniądze, celem odliczenia należności za zakupiony towar, przez ten czas sprzedawca pakował sztuczkę płótna w papier. Po załatwieniu tranzakcji nieznajomy mężczyzna oddalił się, zaś Walewski udał się do domu, gdzie pochwalił się przed żoną, że kupił towar bardzo tanio. Przy rozpakowaniu paczki okazało się, iż była w niej jedynie słoma i piasek.

Walewski nie wierząc w cuda udał się do Komisarjatu policji, gdzie zameldował dyżurnemu przodownikowi o oszustwie, którego padł ofiarą.

5-ty Komisarjat policji wszczął energiczne śledztwo, to też w rezultacie udało się podkomisarzowi Fichnie podług rysopisu Walewskiego zaaresztować sprytnego oszusta, którym jak się okazało był Stanisław Kujawa, zam. przy ulicy Wscohdniej nr. 8.

Badany w komisarjacie policji nie przyznał się do winy, tłomacząc się, iż Walewskiego nie zna nawet z widzenia.

Wobec takiego stanu rzeczy zawezwano p. Antoniego do Komisarjatu, gdzie też natychmiast w Kujawie poznał oszusta.

Rewizja w mieszkaniu sprytnego rycerza przemysłu, wykazała cały skład paczek z zawartością słomy i piasku, zapakowanych w arkusze firmowe, najpoważniejszych łódzkich firm.

Wobec rzeczowych dowodów — Kujawa przyznał się do popełnionego oszustwa, tłumacząc się, iż oszustwa popełnił jedynie z powodu braku pracy, której już od kilku miesięcy znaleźć nie może.

W dniu wczorajszym sprawa ta była na wokandzie sądu Pokoju 8 okręgu, gdzie sąd pod przewodnictwem sędziego Bechtolda po przesłuchaniu świadków jak i poszkodowanego skazał Stanisława Kujawę na 9 miesięcy więzienia.

Wiadomości bieżące.

KWIECIEŃ **23** ŚRODA

Dziś: Wojciecha B. M.
Jutro: Fidelisa kap.

—:—

Wschód słońca o g. 4.42
Zachód o g. 6.35
Wsch. księżyca o g. 1.26 r.
Zachód o g. 0.00 r.
Długość dnia 13.51
Przybyło dnia g. 6.45

ĆWICZEŃ REZERWISTÓW W BIEŻ. ROKU NIE BĘDZIE.

Warsz. kor. „Republiki" telefonuje: Jak się dowiadujemy, doroczne ćwiczenia wojskowe oficerów i szeregowych rezerwy, odbywane w okresie wiosennym i letnim, a częściowo — i jesiennym w b. r. nie są dla ogółu oficerów i szeregowych-rezerwistów przewidzianych w planie wyszkolenia rezerwy ze względu na oszczędności skarbowe i program sanacyjny. Możliwe jest jedynie uzupełniające powołanie pewnych grup, rezerwistów korzystających z odpowiednich ulg w ćwiczeniach.

WSTRZYMANIE EGZEKUCJI II RATY PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Min. skarbu poleciło urzędom skarbowym wstrzymać egzekucję drugiej raty podatku majątkowego od rolników którzy wnieśli prośby o ulgi i u których stwierdzono, że na ulgi te zasługują.

OSZCZĘDNOŚĆ W INSTYTUCJACH PAŃSTWOWYCH.

We wszystkich urzędach wydane zostały zarządzenia jaknajwiększej oszczędności przy załatwianiu spraw. p.

Płace urzędników państwowych w złotych. Jak się dowiadujemy — na 1-go maja b.r. wypłacone zostaną pobory urzędników państwowych w złotyych, po dług relacji, 1 złoty równy 1.800 mkp.

Sanatorjum letnie dla dzieci gruźliczych. Delegacja wydziału zdrowoności publicznej na posiedzeniu swem uchwaiłła otworzyć w szpitalu w Chojnach 5 miesięczne sanatorjum lenie dla dzieci chorych na gruźlicę.

W sanatorjum tem będzie mogło być zamieszczone 90 dzieci gruźlicznych co miesiąc, zakwalifikowanych przez sekcję do walki z gruźlicą.

Opieka medyczna nad dziećmi, znajdującemi się w sanatorjum będzie oddana specjalnie zaangażowanemu doktrowi—specjaliście. p.

Wycieczka oficerskiego kursu towaroznawczego w Łodzi. Bawił w Łodzi kurs towaroznawczy oficerów administracyjno - gospodarczych przy wyższej szkole intendantry w Warszawie, wraz ze swym wykładowcą płk. inż. Brosukiem, oraz komendantem kursów kpt. Piekarczykiem.

Oficerowie zwiedzali przędzalnie i tkalnie K. Berlicka, Kindermana i innych, które to zakłady, produkują sukno dla armji i gdzie oficerowie z kursu mieli możność zapoznania się ze sposobami produkcji.

Prócz tego zwiedzano zakłody Leonarda, gdzie goście zapoznali się z przędzalnicznem, zgrzebnem i czesonkowem.

Należy podkreślić, że we wszystkich tych zakładach zarówno właściciele, jak i inżynierowie bardzo chętnie i życzliwie udziealli wskazówek i objaśnień, co przyczyni się niewątpliwie do pogłębienia wiedzy fachowej słuchaczy kursu oficerów gospodarczych, jako przyszłych członków zreorganizowanych komisji odbiorczych w poszczególnych okręgach korpusów.

Przed wyborami do gminy żydowskiej Przygotowania do wyborów zarządu gminy żydowskiej są w pełnym biegu.. Dotychczas utworzyły się komitety wyborcze przy klubie rzemieślniczym, oraz przy Agudas Szlome Emunej Izrael". b.

Ceny rynkowe. W dniu wczorajszym ceny na rynkach łódzkich kształtowały się następująco: masło śmietankowe 9 milj. 400 tys., osełkowe 7 miljonów 500 tys. kuchenne 5 milj. i roślinne 3 milj. 800 tys. za zlg. mleko 500 tys. za litr, jajka świeże 2 milj. 500 tys. skrzynkowe 2 milj. 200 tys. za mendel, ser 1 milj. 200 tys., twaróg 1 milj. 400 tys., śmietana 3 milj. 200 tys., kartofle 100 milj. korzec kapusta 110 milj kopa, pietruszka milj., cebula 400 do 700 tys., chrzan 4 milj. do 7 milj., buraki 300 tys. marchew 300 tys. klg. pomarańcze 300 tys. jabłka deserowe 4 milj. kompotowe 3 milj. cytryny 150 tys. gęś 20 do 26 milj. kaczka 10 milj.

Przegląd wojskowy rocznika 1903

odbędzie się łącznie z przeglądem odroczonych z rocznika 1902 1901.

Wojewoda łódzki Rembowski wydał obwieszczenie o powszechnym poborze mężczyzn, urodzonych w r. 1903, jako też odroczonych na poprzednich przglądach roczników poborowych, oraz o zaciągu ochotników, urodzonych w r. 1904, 1905 i 1906.

W myśl zarządzenia do przeglądu stawić się winni: a) popisowi rocznika 1903 bez względu na ich dotychczasowy stosunek do siły zbrojnej państwa, b) popisowi roczników poborowych 1901, 1902, którzy przy poprzednich przeglądach uznani zostali za tymczasowo niezdatnych do służby czynnej w wojsku stałem (kat. B.), c) mężczyźni urodzeni w 1904, 1905 i 1906, którzy złożyli do dnia 1 b. m. podania o przyjęcie do służby czynnej w charakterze ochotników.

Do przeglądu wszyscy stawić się winni w stanie trzeźwym i hyjenicznym; popisowi posiadający już jakiekolwiek dokumenty wojskowe, winni przynieść je ze sobą; popisowi, którzy zamierzają starać się o ulgi, jako i ci, którzy korzystali z ulg dotychczas, winni przynieść ze sobą odpowiednie udokumentowane podania o przedłużenie tych ulg; popisowi posiadający prawo do jednorocznej służby czynnej powinni najpóźniej w dniu przeglądu włościwej kom. przegl. przedstawić właściwe dokumenty.

Decyzje i zarządzenia komisji przeglądowej w sprawie ulg i odroczeń mogą poborowi zaskarżyć w drodze przez przynależne P.K.U. do D.O.K. w terminie dwu tygodniowym od daty zgłoszenia, zaś decyzje D.O.K. mogą zaskarżyć w myśl ustawy do M.S.Wojsk. D. I. w terminie miesięcznym.

Popisowi zakwalifikowani przy przeglądzie do kat. A. i uznani w myśl odnośnych artykułów o powszechnym obowiązku służby wojskowej za zdatnych do służby czynnej, zostaną bezterminowo urlopowani, pozostając dyspozycyjnymi rekrutami.

Winni niezgłoszenia się do przeglądu w wyznaczonych terminach, ściągani będą przez władze cywilne i karani będą w myśl obow. przepisów.

Osoby uprawnione do służby jednorocznej, w razie nieuzasadnionego niedotrzymania terminu stawiennictwa, będą pozbawieni tego przywileju.

Popisowi głuchoniemi, ślepi oraz dotknięci ogólnem niedorozwojem umysłowym, mogą być zwolnieni od przeglądu na następujących zasadach:

1) popisowi wyszczególnieni wyżej, względnie ich rodzina, powinni przedstawić władzom poborowym, za pośrednictwem władz policyjnych wiarygodne świadectwo, stwierdzające z całą pewnością kalectwo popisowego, a mianowicie: a) świadectwo urzędu zdrowia lub państwowego zakładu leczniczego, lub b) świadectwo, wydane przez jeden z państwowych, względnie cywilnych krajowych zakładów dla ociemniałych lub niedorozwinętych umysłowo;

2) popisowi odpowiadający tym warunkom mogą być zwolnieni od służby wojskowej bez osobistego stawania do przeglądu przez komisję przeglądową. (b).

Przegląd odbędzie się według następującego planu:

Komisja przeglądowa nr. 1
(ul. Sienkiewicza 54).

ROCZNIK 1903.

25 kwiecień	1— 100
26 "	101— 200
28 "	201— 300
29 "	301— 400
30 "	401— 500
1 mai	501— 600
2 "	601— 700
5 "	701— 800
6 "	801— 900
7 "	901—1000
9 "	1001—1100
10 "	1101—1200
12 "	1201—1300
13 "	1301—1400
14 "	1401—1500
15 "	1501—1600
16 "	1601—1700
17 "	1701—1821
19 "	4301—4400
20 "	4401—4500
21 "	4501—4620
22 "	4621—4740
23 "	4741—4860
24 "	4861—5000

ROCZNIK 1902.

26 maj odrocz. z art. 56, p. 3 Tym. U. (karty odrocz. od nr. 1—3600).
27 maja odrocz. z art. 56 Tym. Ust. (karty odrocz. od nr. 3601—6250).
28 maja odrocz. z art. 61 Tymcz. Ust.

Komisja przeglądowa nr. 2
(ul. Aleksandrowska 53).

ROCZNIK 1903.

25 kwiecień	3590—3700
26 "	3701—3800
28 "	3801—3900
29 "	3901—4000
30 "	4001—4100
1 maj	4101—4200
2 "	4201—4300
5 "	1822—1900
6 "	1901—2000
7 "	2001—2100
9 "	2101—2200
10 "	2201—2300
12 "	2301—2400
13 "	2401—2500
14 "	2501—2600
15 "	2601—2700
16 "	2701—2800
17 "	2801—2900
19 "	2901—3000
20 "	3001—3100
21 "	3101—3220
22 "	3221—3340
23 "	3341—3460
24 "	3461—3589

26 maja ochotn. r. 1904, 1905 i 1906
27 maja odrocz. z art. 61. Tym. U.
28 maia odrocz. z art. 56 p.3. Tym. U.

* * *

Starostwo łódzkie ogłosiło plan stawiennictwa poborowych rocznika 1903, odroczonych poborowych roczników 1900, 1901 i 1902, oraz ochotników urodzonych w latach 1904, 1905 i 1906.

Wszyscy ci mężczyźni z powiatu łódzkiego mają stawić się na przegląd w P.K.U. Łódź — powiat, (Piotrkowska 127) od 28 b. m. do 10 maja.

Mieszkańcy Chojen mają się stawić w dniu 30 kwietnia, Radogoszcza 6 maja, Zgierza 16, 17 i 19 maja itd. p.

* * *

W związku z przeprowadzonym poborem zakazano sprzedaży i wyszynku napojów wyskokowych od dnia jutrzejszego przez cały czas trwania poboru.

Dr. Mott, dyrektor Y.M.C.A. przyjeżdża do Łodzi.

Dnia 30 kwietnia br. przyjeżdża do Łodzi Dr. John Mott, generalny dyrektor wszechświatowego związku Y.M.C.A Przyjazd D-ra Motta do Łodzi jest jednym z etapów jego inspekcyjnej podróży po Polsce, która ma na celu zbadanie rozwoju polskiego związku Y.M.C.A. Na terenie Rzplitej, Dra Motta wiać będą przedstawiciele naczelnych władz państwowych, cywilnych, wojskowych, oraz przedstawiciele społeczeństwa. Dr. Mott, jako jeden z najwybitniejszych obywateli Stanów Zjednoczonych, jest jednym z organizatorów Y.M.C.A. W czasie wojny światowej Dr. Mott organizował akcję pomocy, jaką Y.M.C.A. prowadziła wśród żołnierzy wszystkich państw sprzymierzonych, a społeczeństwo amerykańskie złożyło na ten cel do rąk Dra Motta 200 miljonów dolarów. Z tego funduszu, dzięki Drowi Mottowi, korzystała również w dużej mierze i armja polska, a obecnie młodzież polska grupująca się w Polskiej Y.M.C.A. Celem powitania i przyjaciela Dra Motta w Łodzi zorganizował się komitet obywatelski, w skład którego weszli p. Wojewoda Rembowski dowódca O.K. Majewski, prezes rady miejskiej D. Fichna, prezydent miasta Łodzi Cynarski, Dr. Alfred Grohman, dyrektor Tadeusz Szulborski, inż. Wagner dyrektor polskiej Y.M. C. A. w Łodzi, Ibersole i p. Szefer. (pat.)

NAGŁY ZGON.

Na podwórzu posesji przy ul. Grabowej 6 zmarł nagle 60 letni Ignacy Saprański, któremu krew rzuciła się ustami. Trupa zebezpieczono na miejscu aż do zejścia władz sądowo - policyjnych.

Teatr, muzyka i sztuka.

—::—

TEATR MIEJSKI.

Dziś ukaże się niezwykle ciekawa premjera Bakonyi'ego p. t. „Żółta rękawiczka". Sensacyjna ta sztuka niegrana dotychczas nigdzie otrzyma świetną obsadę i piękne dekoracje. Reżyseruje J. Bonecki.

TEATR POPULARNY.

Dziś we wtorek, dnia 23 b. m .o 8.15 wiecz. meladramat w 7 aktach „Gałganiarz paryski". W czwartek 25 b. m. premjera „Walki o córkę" P. Koźmińskiego.

DZISIEJSZY KONCERT SMIRNOWA.

Dziś w środę o godz. 9.15 wiecz. w sali Filharmonji śpiewać będzie jeden z najsłynniejszych tenorów świata jakim jest bezsprzecznie p. Dmitry Smirnow, którego koncerty w całej Europie stanowią evenement artystyczne w wielkim stylu Pan Smirnow należy niewątpliwie do rzędu tych wyjątkowych artystów, którzy niezwykłą potęgą swego głosu sugestjonują słuchaczy. Na program w Łodzi wybrał p. Smirnow perły ze swego arcybogatego repertuaru.

Znakomitemu artyście akompanjować będzie prof. Ludwik Urstein z Warszawy.

KONCERT MISTYCZNY.

Koncert mistyczny o którym cała Łódź od kilku tygodni mówi. odbędzie się w niedzielę 27 kwietnia o godz. 8.30 w sali Y. M. C. A. przy ul. Piotrkowskiej 243.

W oryginalnym, nieszablonowym programie przyjmuje udział: chór mistyczny (50 osób) pod batutą prof. Tuernera, balet mistyczny — tańce cieniów i nastrojów (po raz pierwszy w Polsce); znakomity skrzypek Stanisław Friedberg; prelegent — Henryk Zimmermann, śpiewaczka — Marja Dolska i Teodor Ryder przy fisharmonjum. Światło na sali przyćmione, kurtyna mistyczna między publicznością a wykonaniem.

DZIECI DLA DZIECI.

W czwartek, dnia 24 o godz. 3 po poł. szkoła powszechna wystawia dla dzieci fantastyczną bajkę pod tytułem „Królowa - krasawica".

W programie chór i tańce.

AKADEMICKI KONCERT - BAL.

Dnia 26 b. m. o godz. 11 min. 30 w sali Filharmonji cała tańcująca Łódź będzie miała okazję zabawienia się na balu urządzonym przez łodzian- studentów uniwersytetu Wileńskiego.

Bal poprzedzony będzie koncerteem z udziałem wybitnych sił miejscowych.

Komitet organizacyjny balu szykuje cały szereg oryginalnych atrakcji i niespodzianek tak, że bal zapowiada się imponująco. Nic więc dziwnego, że wzbudził on wielkie zainteresowanie wśród pięknych łodzianek.

Kronika policyjna.

—::—

DEFRAUDACJA W KASIE CHORYCH

W ubiegłym tygodniu, na wniosek prokuratora policja aresztowała parcownika kasy chorych Rudolfa Błachuta, który jak się okazało, systematycznie defraudował pieniądze kasy chorych przeznaczone na zasiłki dla robotników.

Błachut był w swoim czasie kierownikiem lecznicy przy fabryce Gejera. Wobec tego, iż z różnych pozycji rozchodowych, jako kierownik lecznicy wytłumaczyć się nie mógł, zarząd kasy zwolnił go z zajmowanego stanowiska., przyjęto go jednak z powrotem, wyznaczając mu pracę w buchalterji.

JECHALI DO AMERYKI — DOSZLI KOLUSZEK.

Przed kilku dniami zniknęli z domu rodzicielskiego 13 letni Marjan Kowalski, 17 letni Stanisław Bieliński, 17-letni Adam Jarosiński, 16 letni Włodzimierz Malinowski i 16 letni Karol Kania.

Niespodziewanie zjawili się wczoraj pierwsi dwaj w domu swych rodziców oświadczając, że przedsięwzięli pieszą wycieczkę do Ameryki, lecz doszli tylko do Koluszek i z powodu zmęczenia i braku środków do życia musieli powrócić do domu.

Pozostałymi wycieczkowiczami zaopickowała się policja w Kielcach, skąd odstawiono ich w asystencji policji do domów rodzicielskich. p.

POSTRZELENIE CHŁOPCA.

Wczoraj w bramie domu Nr. 36 przy ul. Narutowicza, o 4 po poł. został postrzelony przez nieznanego sprawcę 13-letni Tadeusz Janyst, syn konduktora K. E. Ł. w lewą górną część tułowia.

Lekarz pogotowia udzielił chłopcu doraźnej pomocy, pozostawiając go na miejscu.

„REPUBLIKA" Łódź 23 kwietnia 1924

KURJER HANDLOWY

„REPUBLIKA" Łódź 23 kwietnia 1924

Handel polsko-włoski

(Wywiad „Republiki" z p. Zdzisławem Marskim, konsulem polskim w Medjolanie).

Medjolan, w kwietniu.

Konsulat polski na Via Caiazzo 33— jedyna oficjalna przystań polska w całych Włoszech północnych liczy tylko trzech pracowników z p. konsulem Zdzisławem Marskim na czele. Na barkach tych kilku ludzi ciążą poważne zadania gospodarcze, gdyż są oni łącznikiem między dwoma ośrodkami ekonomicznemi, posiadającemi bardzo wielkie dane ustalenia wymiany handlowej w znacznych rozmiarach.

Zwróciliśmy się do p. konsula Marskiego z prośbą o łaskawe udzielenie „Republice" informacji, dotyczących rozwoju gospodarczego Włoch w okresie ostatnim oraz specjalnie stosunków polsko-włoskich.

— Rozwój Italji w ciągu ostatniego czasu jest wprost zdumiewający — mówił p. Marski — i robi coraz większe postępy, szczególnie w zakresie przemysłu maszynowego i elektrotechnicznego. Aczkolwiek Włochom brak trzech podstawowych surowców: żelaza, węgla i nafty — ich fabryki automobili, motorów, turbin, wagonów, lokomotyw, aeroplanów podbijają coraz silniej rynki zagraniczne.

— Jak przedstawia się eksport stąd do Polski?

— Jest obecnie dość duży. Kupcy nasi nabywają tu automobile, motory, jedwabie naturalne i sztuczne, wreszcie ostatnio nawet materjały bawełniane. Zdaje mi się jednak, że bawełna ta idzie tylko oficjalnie do Polski, właściwie jednak przeznaczona jest na szmugiel do Rosji, bowiem faktury głoszą przeważnie na Lwów i inne miasta Galicji Wschodniej i kresów.

— A towary wełniane?

— Tutaj odbywa się proces odwrotny. Był właśnie niedawno w konsulacie w Medjolanie pewien fabrykant polski, który mówił mi, że zamierza otworzyć we Włoszech swój skład fabryczny, aby konkurować na miejscu z wyrobami angielskiemi.

— W jakich mniej więcej granicach odbywa się wywóz z Włoch do Polski?

— Nie mogę panu, niestety, podać cyfr całkowitych, ponieważ posiadam tylko dane częściowe, dotyczące Włoch północnych, a więc nie zawierające cyfr eksportu wina, pomarańczy, mandarynek, orzechów, cytryn, oliwy itp. W Medjolanie konsulat rejestruje miesięcznie około 10 t. zw. świadectw pochodzenia towarów (świadectwa te dają prawo otrzymywania zniżek celnych) w myśl umowy handlowej polsko-włoskiej) na ogólną sumę około 400 tysięcy lirów. Nie jest to naturalnie, wiele, ale liczby zwiększają się stale. Najlepszą ilustracją ożywienia stosunków handlowych Polski z Włochami są wpływy z opłat konsularnych, które przy zwiększanych stawkach — wynoszą w pierwszym kwartale roku bieżącego 5 razy więcej niż w tymże okresie roku ubiegłego. Konsulat udziela miesięcznie 30—40 wiz obywatelom włoskim na wjazd do Polski. Jadą oni przeważnie w celach handlowych.

— Czy firmy polskie korzystają tu z pewnych kredytów?

— Zasadniczo sprzedaje się do Polski za gotówkę, jednak poszczególne firmy umieją sobie zdobyć tu zaufanie i kredyt. Naogół stosunek włochów jest do Polski bardzo przychylny, a po ustabilizowaniu się waluty naszej stosunki coraz bardziej się zacieśniają.

— Czy nie ma pan konsu danych o eksporcie polskim do Włoch?

—Ścisłe cyfry posiadają tylko polskie i włoskie komory celne, konsulat zaś zna zaledwo rodzaje eksportu polskiego. Tak więc wwozi się tu meble plecione i gięte, nawozy sztuczne z Górnego Śląska, cynę, cynk i — produkty, należące do religijnego rytuału żydowskiego (modlitewniki „Talesy"), sprowadzane przez tutejszych żydów z Polski.

— A węgiel, a żelazo, a drzewo?....

— Węgla i żelaza sprowadzają od nas Włochy niewiele ze względu na bardzo wysokie stawki kolejowe czskie. — Dla drzewa są znów wygórowane stawki morskie z Gdańska, a Ameryka i Jugosławja robią nam wielką konkurencję.

— Dlaczego Polska nie wzięła obecnie udziału w targach medjolańskich?

— Jeśli chodzi o państwo, to na przeszkodzie stanęła akcja oszczędnościowa przy obecnej reformie budżetu i waluty. Firmy natomiast prywatne w Polsce nie okazują nigdy tyle rzutkości i dalekowzroczności, by dążyć do owładnięcia dalszemi rynkami, gdzie daje się odczuwać konkurencja. W każdym razie w roku przyszłym rząd stanowczo zakrzątnie się dokoła udziału Polski w targach medjolańskich. Polska natomiast reprezentowana jest na wystawie mleczarskiej w Medjolanie, który dziś właśnie została otwarta.

Dziękując za powyższe informacje, pożegnaliśmy miłego i dobrze na swym stanowisku zorjentowanego p. konsula Marskiego.

Cz. O.

Kurs waloryzacyjny franka złotego.

Dziś 23 kwietnia 1.800.000 mk.

Jutro 24 kwietnia 1.800.000 mk.

Dla opłat kolejowych i telegraficznych: 1,800,000 mk.

Dla wyrobów tytuniowych: 1,800,000 mk.

Nowe kłopoty walutowe w Niemczech.

Nowa waluta niemiecka, tak zwana marka rentowa od czterech miesięcy trzyma się na jednym poziomie. Lecz obecnie obawiają się możliwości spadku jej aczkolwiek nie jest ona „walutą" w ścisłem słowa znaczeniu. Marka rentowa nie jest właściwie prawnym środkiem płatniczym, którym jest nieszczęśliwa marka papierowa; nie ma ona zagranicą oficjalnego kursu, ponieważ w zasadzie miała marka rentowa być środkiem płatniczym jedynie w kraju. Lecz nie dało się przeszkodzić, aby z biegiem czasu znaczna ilość marek rentowych nie odpłynęła za granicę.

Z tej okoliczności skorzystały sfery wrogie Niemcom, aby z jednej strony rozpocząć agitację przeciwko marce rentowej, z drugiej zaś aby gromadzić jak największe ilości jej.

Rząd chce zapobiec grożącemu niebezpieczeństwu w ten sposób, że wszelkimi sposobami stara się przeszkodzić odpływowi marek rentowych za granicę. To było też przyczyną ograniczenia wyjazdów za granicę, kroku bardzo uciążliwego dla ludności, ponieważ godzi on w swobodę osobistą. Idzie tu nie o przeszkodzenie zmniejszeniu się majątku narodowego, lecz jedynie o zatrzymanie odpływu marki rentowej, chociażby i w najdrobniejszej ilości. Rząd sobie uświadamia, że spadek marki rentowej wywoła niechybnie nowy chaos gospodarczy.

Lecz właściwie obawy te są przesadzone. Inflacja marek rentowych jest niemożliwa, ponieważ wydana ilość ich jest ściśle określona i w żadnym wypadku nie będzie podwyższona. Gdyby natomiast na jakiejkolwiek giełdzie za zagranicą nieoficjalnie zaofiarowano większą sumę marek rentowych po niskim kursie, to bank rzeszy mógłby łatwo natychmiast całą ilość wykupić. Wynosiłoby to najwyżej od 5 do 10 miljonów marek złotych.

O wiele poważniejszą jest sprawa marki papierowej. Od kilku miesięcy stabilizowana, grozi ona ostatnio nowym spadkiem. Przyczyną tego jest to, że bilans płatniczy oraz handlowy Niemiec staje się coraz bierniejszym. Wywóz się zmniejsza, wwóz zaś wzrasta. Dzięki szalejącej drożyźnie wwozi się przedmioty, których nigdy się z zagranicy nie sprowadzało przedtem. Różnica w cenie jest taka że to opłaca. Izby handlowe bez wszelkich trudności zezwalają dość lekkomyślnie prawie wszelki import. Zezwolenie to jednocześnie umożliwia nabycie potrzebnej ilości dewiz zagranicznych. Lecz bank rzeszy nie może zaspokoić tych olbrzymich potrzeb. Już od kilku tygodni zaledwie 1 proc. żądanej ilości dewiz może być dostarczona.

Dzięki temu dług zagraniczny wzrasta ustawicznie. Z drugiej strony nadchodzące wydarzenia polityczne (wybory) prawdopodobnie nie wpłyną dodatnio na stanowisko ententy i Ameryki w sprawie odszkodowań i moratorjum. Marce niemieckiej grozi więc nowy spadek.

W. R.

Wiadomości gospodarcze

—o—

ZAPAS WALUT W P.K.K.P. ROŚNIE.

Warsz. kor. „Republiki" telefonuje: W ciągu dekady od 1 do 10 kwietnia zapas walut brutto w P.K.K.P. wzrósł o 3.900.000 dolarów i wynosi w dniu 10-go kwietnia 32.000.000 delegatów, zapas netto zaś wzrósł o 1.000.000 dolarów i wynosi w dniu 10 kwietnia 18.000.000 dolarów.

Skup walut przez P.K.K.P. w dalszym ciągu przewyższa zaofiarowanie: w ciągu ostatnich 2-ch dni P.K.K.P. skupiła około 2.000.000.000 dolarów.

EGZEKUCJE PODATKU MAJĄTKOWEGO W WARSZAWIE.

Warsz. kor. „Republiki" telefonuje: W dniu 16 bm. na teernie Warszawy dokonano 506 czynności przy egzekucji podatku majątkowego. Na ręce sekwestratorów wpłaciło zaległości 227 płatników na sumę 13.815, 5 fr. zł., wylegitymowało się kwitami P.K.O. 145 podatników, u 134 dokonano zajęcia ruchomości.

GIEŁDY.

GIEŁDA URZĘDOWA.

GOTÓWKA.

Dolary 9.350.000—9.300.000.

CZEKI.

Belgja 510,750 508.000.
Holandja 3,500,000—3.470.000.
Londyn 41.000.000.
Paryż 600.000—593.500.
Praga 276.000—270.000.
Szwajcarja 1,652,500—1,640.000.
Wiedeń 132,10—131,00.
Włochy 420.000—417.000.
Złoty frank 1,800,000
Miljonówka 1,050,000
Bony złote 1,375,000 — 1,400,000
Pożyczka dolarowa 5,250,000

Tendencja mocniejsza.

WIECZORNA POGIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 22 kwietnia

Dolary 9.350

Tendencja utrzymana. Akcje utrzymane.

Cegielski 1.900
Zieleniewski 34 i pół
Pocisk 3.800
Nobel 5
Ćmielów 3
Chodorów 17 i pół
Przemysł Lw. 1.400
Bank Sp. Zar. 21
Bank dla H. i P. 4
Starachowice 11.400
Lilpop 2.400
Węgiel 20—22
Ostrowiec 35 i pół
Nafta 1.500

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

PAT. — LONDYN, 22 kwietnia - Zamknięcie giełdy
Nowy Jork 439.12
Francja 67.15
Włochy 98.06
Szwajcarja 24.86
Austrja 310.500

PAT. — PARYŻ, 22 kwietnia — Zamknięcie giłedy
Londyn 67.35
Nowy Jork 15.32
Włochy 68.75
Szwajcarja 269
Wiedeń 22.25

PAT. — ZURYCH, 22 kwietnia Zamknięcie giełdy
Nowy Jork 567
Londyn 24.83
Paryż 36.40
Wiedeń 0.008

PAT. — GDAŃSK, 22 kwietnia — Zamknięcie giełdy
Warszawa 0.603—0.607
Marka polska 0.6172—0.6203
Dolary 565.58—568.48
Nowy Jork 567.58—570.42
Telegraficzna wypłata na Zurych 100.87—101.38
Na Londyn 25.00—25.00
Na Berlin 130.672—131.328
Na Paryż 37.16—37.34

WIECZORNA POGIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 22 kwietnia.

Nowy oJrk 5.66 i trzy ósme
Londyn 24.89 i pół
Paryż 36.96

Prenumerata: w Łodzi mk. 5,000,000 miesięcznie.—Zamiejscowa mk. 6,500,000 miesięcznie. Z-agranicą mk. 12,000,000 miesięcznie. Odnoszenie do domu 520,000 mk.

Republika, i Express Wieczorny łącznie 8.300,000

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: mk. 80.000 za wiersz milimetrowy (na stronie 10 szpalt). W TEKŚCIE: mk. 160,000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt). NADESŁANE: mk. 120000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt). NEKROLOGI mk. 120000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt). Zaręczynowe i zaślubin, po tekście mk. 10.000,000. Zamiejscowe w zlp. obliczonych po urzędowym kursie franka złotego. Za wiersz wysokości 1 milimetra: W tekście 60 gr. Nadesłane i Nekrologi 30 gr. Zwyczajne 20 gr. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada

Drobne 75.000. Posady i poszukiwane 50,000. Najmniejsze ogłoszenie 750.000

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.

Za wydawnictwo „Republika" Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Ołtaszewski.—Czcionk. „Republiki", Piotrkowska 49.—Tłocznia, Piotrkowska 15.—Redaktor odp. Jan Urbach.